

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र - ४

विषय:- भारताचे शासन आणि राजकारण (भाग-२) (PC-401)

दिनांक: १२/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. राज्य विधिमंडळाची रचना, अधिकार व कार्ये लिहा.
२. १९७७ नंतर भारताच्या राजकारणावर प्रभाव पाडणाऱ्या घटकांचा आढावा घ्या.
३. इंग्रजी आणि हिंदी भाषेच्या समर्थनार्थ आणि विरोधी मांडण्यात येणारे मुद्दे स्पष्ट करा.
४. भारतातील नियोजनाची प्रक्रिया सांगून, नियोजनाचे यशापयश स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन)

(३०)

१. उच्च न्यायालयाची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.
२. भारतातील संघराज्यातील प्रक्रिया, पक्ष पद्धती आणि राजकीय मतप्रवाह यावर प्रकाश टाका.
३. हिंदी विरोधी आंदोलन सांगून, दक्षिणेतर राज्यातील भाषावाद स्पष्ट करा.
४. खालील मुद्द्यांच्या आधारे 'नियोजनाची' संकल्पना स्पष्ट करा -
अ) नियोजनाची उद्दिष्टे
ब) नियोजनाचे प्रकार
क) नियोजन मंडळाची रचना
५. भरतीची व्याख्या, भरतीच्या पद्धती व गुण-दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. राज्यपाल - स्थान आणि अधिकार, कार्ये
२. निवडणूक- पद्धती आणि प्रक्रिया
३. सनदी सेवा - प्रकार, कार्ये आणि अलिप्तता
४. प्रशिक्षण - अर्थ आणि प्रकार

Translation in English

Sub: Indian Government & Politics (Part-II) (PC-401)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Write the structure, powers & functions of the State Legislature.
2. Take a review the factors that influenced on Indian politics after 1977.
3. Explain the points made in favour and against English and Hindi Languages.
4. State the process of planning in India . Explain the success and failure of planning.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the structure, powers and functions of High Court.
2. Discuss the processes, party system and political trends in Indian Federal State.
3. State the movement against Hindi Language. Explain linguistic problems in states other than southern states.
4. Explain the concept of "Planning" with the help of following points –
 - a) Objectives of planning
 - b) Types of planning
 - c) Structure of planning commission
5. Define Recruitment. Explain the methods, merits and demerits of Recruitment.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Governor – Position and functions, powers
 2. Election – System and process
 3. Civil Services – Types, functions and neutrality
 4. Planning – Meaning and types
-